

INTRO TIL PRAKTIKNIVEAU 1: Videoer og praktikportfolio

Forord

Dette er jeres første praktik, og I er stadig ret nye på læreruddannelsen. Praktik er et fag, og I skal både studere det på campus og ude på en praktiskole, hvor I både øver jer og analyserer, hvad I gør. I skal være nysgerrige, prøve jer frem, justere og både hjælpe hinanden og bruge jeres praktiklærer som støtte og vejleder.

I denne praktik skal I arbejde med undervisningssekvenser, hvordan man starter en time, gennemføre indholdsdelen med aktiviteter og afslutter den. I skal arbejde med, hvordan I kan lede elevernes deltagelse i undervisningen, og her øve jer i at kommunikere lærings- og trivselsfremmende med eleverne.

I evaluerer elevernes og jer som lærer i forhold til jeres mål.

Videoer

Som støtte til jeres læreproces i denne praktikperiode, har vi i praktikteamet i samarbejde med kollegaer på Campus Roskilde lavet tre 10-minutters videoer, der præsenterer lidt fra de 3 kompetenceområder i praktikfaget. I tilknytning til videoerne er små øvelser, som I laver i praktikgruppen. Formålet med video og øvelser er, at I via nogle faglige input og praksisrettede øvelser bliver forberedt inden for de forskellige kompetenceområder, når I skal ud at arbejde med, hvordan I vil agere som lærere. Find videoer i jeres praktikrum på ITSL.

Ud over jeres selvstændige arbejde i jeres praktikgrupper, får I vejledning med både en UC-vejleder, der følger jer helt frem til prøven og med fagundervisere, som I kan bestille fagdidaktiske vejledninger hos.

Praktikportfolio

Gennem hele forløbet med praktikken skal jeres læreproces - hvor I øver jer, prøver forskelligt af, analyserer, prøver nyt og øver jer igen - fastholdes og dokumenteres i jeres individuelle praktikportfolio. Noget af indholdet heri vil være fælles fra gruppen, andre dokumenter fx refleksions- og vejledningsnotater kan være individuelle. I får som understøttelse til jeres proces stillet 3 portfolioopgaver.

I Praktikportfolioen fastholder I jeres løbende lærerfaglige proces gennem praktikken, og den vil løbe som en rød tråd gennem uddannelsens tre praktikperioder. Vær derfor særlig opmærksom på, at I bruger den kontinuerligt. Dokumenter til portfolioen er ikke noget, der laves dagen eller ugen før en aflevering. Den er et sted, hvor I fastholder materiale og refleksioner mm til brug for både en præsentationsportfolio og fx praktikopgaver, se nedenfor.

Arbejdet med praktikportfolioen støttes af vejledning og den serie videoer om praktikkens tre kompetenceområder - didaktik, klasseledelse og relationsarbejde - der findes til hvert af de tre praktikniveauer.

Det er vigtigt, at I ser og genser videoerne undervejs samt laver øvelserne i praktikgruppen. I kan med fordel bruge øvelserne som afsæt til at lave dagsorden for vejledning eller drøfte jeres undervisningssekvenser og øvelser med vejledere og praktiklærer.

Jeres praktik består af en del forskellige aktiviteter, der alle har fokus på at understøtte jeres lærerfaglige udvikling undervejs i forløbet. Portfolioen er det sted, hvor I sammenfletter og fastholder aktiviteter, arbejdsopgaver, refleksioner, udfordringer og opdagelser.

Form og forventninger til en praktikportfolio

Undervejs i studiet har praktikportfolien karakter af at være en *arbejdsportfolio*. Arbejdsportfolien indeholder alle typer af arbejder, artefakter og medier, som er aktuelle for din udvikling og læring. Fx samarbejdsaftale internt i praktikgruppen, video- eller lydoptagelser, fotos, undervisningsplaner, dagsorden til og noter fra vejledningssamtaler, dagsorden til teammøde, logbogsnotater, fremlæggelsesdokumenter, brev til forældre m.m. Den indeholder desuden opsamling af refleksioner og selvevalueringer i forbindelse med egen læringsproces.

Når I skal aflevere jeres praktikportfolio, sammensætter I ud fra arbejdsportfolien en læservenlig *præsentationsportfolio*, hvor I udvælger og kommenterer, de delelementer, som I bliver bedt om i forhold til jeres arbejde med de 3 portfoliodele. Både proces og produkt vigtige elementer.

Krav til indhold i præsentationsportfolien

I er forpligtet på at aflevere en individuel praktikportfolio, da den danner grundlag for jeres UC-vejleders modulgodkendelse i faget praktik.

Der skal indeholde **dokumentation for jeres arbejde** med alle 3 delelementer. Nedenfor finder I beskrivelser af de forskellige dele, som præsentationsportfolien består af. NB I må gerne have fælles dokumenter fra praktikgruppens arbejde i de individuelle præsentationsportfolier.

- **Vigtige datoer:**

I arbejder med jeres praktikportfolio fra uge 44 – uge 6, se nedenfor.

I afleverer præsentationsportfolien til godkendelse i uge 6, den 9. februar, 2022 kl. 8.30 i Praktikportalen. Den godkendes af UC-praktikvejleder som forudsætning for at blive indstillet til praktikprøve.

Indhold i præsentationsportfolio

➤ **Portfolio del 1, Uge 44 – 45. Forberedelse til 1. praktikskolebesøg.**

Se de tre videoer, som knytter sig til praktikkens tre kompetenceområder på jeres praktikkniveau. Lav de arbejdsopgaver fra videoerne, som I finder relevante i forhold til, hvad I er mest nysgerrige på og motive-rede for at arbejde med i jeres første praktikuge.

Fasthold jeres refleksioner i praktikportfolien.

Drøft, hvad I har brug for at vide om skolen, klassen og undervisningsplaner. Formulér de spørgsmål, som I vil stille på besøgsdagen.

Husk at gemme noter fra skolebesøget her i praktikportfolien.

Skriv et udkast til et forældrebrev, som I tager med ud til jeres praktiklærer ved første besøg.

Fasthold respons på forældrebrev i praktikportfolien.

➤ **Portfolio del 2, Uge 47 – 50. Forberedelse til 1. praktikuge.**

Med afsæt i arbejdet med portfolio del 1 planlægger I den undervisning, som I vil gennemføre i uge 49. *Gem jeres undervisningsplan og overvejelser samt erfaringer fra uge 49 i praktikportfolien*

Aftal praktikvejledning på campus og *fasthold punkter til og noter fra denne vejledning i praktikportfolien.*

Via drøftelser af praktikerfaringer fra uge 49 i praktikgruppen og i vejledning skal I indkredse, hvad I er blevet nysgerrige på ift. de næste 5 praktikuger. Formulér hvad I gerne vil udvikle i jeres praktik fx en ny aktion, som I gerne vil afprøve, drøfte og løbende raffinere gennem praktikugerne 2-6.
Gem jeres nye undervisningsplan og overvejelser i praktikportfolien.

➤ **Portfolio del 3, Uge 1 - 5. De næste 5 praktikuger**

Indled denne del af portfolioen med et praktikgruppemøde. NB: I har forinden lavet observationer af hinanden (evt. som små videosekvenser på i alt max 10 min), hvor I underviser. Jeres fokus kan være en fortsættelse af det udviklings-/aktionslæringsforløb, som I igangsatte i del 1 og 2. På praktikgruppemødet ser I jeres nedskrevne observationer/videosekvenser igennem sammen, analyserer og finder de fokuspunkter, som I vil bearbejde sammen med jeres praktiklærer i en reflekterende samtale/vejledning. I kan til dette praktikgruppemøde også hente inspiration til analysen i praktikteamets videoer om praktikens 3 kompetenceområder & færdigheds- og vidensmål.

Fasthold jeres refleksioner i praktikportfolien.

Gennemfør herefter den reflekterende samtale /vejledning med jeres praktiklærer, hvor I tager udgangspunkt i jeres bearbejdning af observationerne/videosekvenser.

Fasthold jeres nye refleksioner i praktikportfolien.

Notér læringspointerne fra jeres samtale i praktikportfolien.

De næste års udvikling af jeres lærerprofessionalitet kan tage udgangspunkt i disse.

Et godt råd til sidst:

Tag udgangspunkt i ovenstående portfolioarbejde, når I skal udvælge indhold til praktikopgaven. I kan derfor også med fordel bruge udvalgt indhold fra praktikportfolien som vejledningsgrundlag til den sidste vejledning med jeres UC-vejleder.

God arbejdslyst!

Øvelser til videoerne – se de næste sider

TIL VIDEOARBEJDET

Praktikniveau 1: Didaktik

Praktikgruppen arbejder med:

- at målsætte, planlægge, gennemføre og evaluere
- undervisningssekvenser i samarbejde med medstuderende og kolleger
- evaluere elevernes udbytte af undervisningen i forhold til formulerede mål
- analysere undervisningssekvenser med henblik på udvikling af undervisningen

De studerende har viden om:

- folkeskolens formål, læreplaner, principper for undervisningsplanlægning, undervisningsmetoder, organisering af elevaktiviteter under hensyntagen til elevernes forudsætninger
- Evalueringsformer og tegn på elevers målopnåelse
- Observations- dataindsamlings og dokumentationsmetoder

Arbejdsøvelse 1.

En case fra idrætsundervisningen i 9. klasse

Læs casen på itslearning og diskutér i praktikgruppen:

- Lærerenes didaktisk planlægning – hvordan og hvor er de didaktiske kategorier repræsenteret i casen?
- Har I ideer til, hvad der kan justeres eller hvad der skal gøres mere af? Hvordan ville I gribe situationen an, husk at inddrage de didaktiske kategorier i jeres diskussion?

Case:

En undervisningscase fra idræt

Onsdag eftermiddag skal 9 klasse undervises i valgfaget boldspil. Der er 14 elever på holdet, tre piger og elleve drenge. Læreren fortæller os, at de i øjeblikket arbejder med disciplinen fodbold.

Timen går i gang, læreren henter bolde, som bliver kastet ind på banen. Et par af drengene har ingen sko på, mens andre løber rundt i sokker eller kun har sko på den ene fod. De fleste af drengene er hurtigt i gang med at spille, hver med en bold.

Læreren går rundt og småsnakker med nogle af eleverne, da timen er gået i gang. Efter 7 min. kalder læreren eleverne sammen for at instruere den første øvelse. Fire af drengene løber samtidig rundt og 'leger' for sig selv.

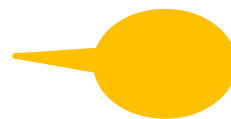
Eleverne går direkte i gang med første øvelse, hvor de to og to skal lave indersideafleveringer til hinanden. Der bliver dannet syv par, et pigepar og et par, hvor en pige spiller sammen med læreren. Samtidig går en dreng rundt for sig selv og spiller bold op ad væggen. Læreren lægger tilsyneladende ikke mærke til ham, fordi han står med ryggen til. Da øvelsen har været i gang i kort tid, begynder tre af grupperne at lave deres eget spil og ikke længere det, de er blevet sat i gang med. Læreren reagerer ikke, men spiller videre med pigen.

Arbejdsøvelse 2

Under første skolebesøg:

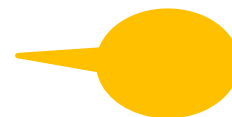
- Spørg jeres praktislærer om I må se et par eksempler på undervisningsplaner.
- Spørg hvordan eleverne plejer at arbejde - hvilke arbejdsformer, hvilke undervisningsmønstre?

Arbejdsøvelse 3:

Planlægning af undervisningssekvens

- Udarbejd en konkret plan for undervisningssekvens i uge 49. Udvælg en didaktisk model – evt. i samarbejde med jeres UC-vejleder- som hjælp til jeres planlægning. Begrund hvorfor og hvordan I vil arbejde med elevernes læreprocesser.
- Drøft i praktikgruppen, hvordan en konkret elevgruppe kunne tænkes at reagere på planen? Hvad vil begejstre dem? Hvad ville fx opleves som meningsløst for dem? Hvordan vil undervisningen udfordre dem?

Tekster og andet materiale:

- Brodersen, Peter red. Didaktisk opslagsbog. Hans Reitzels Forlag, 2020
- Canger, Tekla & Kaas, Lise Aagaard (2016): Praktikbogen, Hans Reitzels Forlag, Del I, fx Den didaktiske relationsmodel – Hiim & Hippe, s. 21
- Jensen, Elsebeth red., DIDAKTIK, Praktikbog 2, Akademisk Forlag 2015
- <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/823>

Praktikniveau 1: Klasseledelse

Praktikgruppen arbejder med at lede elevernes deltagelse i undervisningen
- med afsæt i viden om klasseledelse

Arbejdsøvelse 1: Sådan bliver du en bedre klasseleder

Klik på link til artikel og se videoen (9 min) nederst i artiklen.

<https://www.folkeskolen.dk/63794/saadan-bliver-du-bedre-til-at-lede-din-klasse>

Drøft i praktikgruppen:

- Hvor ser I eksempler på hhv. læringsledelse og adfærdsledelse?
- Hvor får I øje på nogle særlige kvaliteter ved lærerens klasseledelse, som I vil lade jer inspirere af i jeres egen undervisning i praktikperioden?
- Hvilke dele af lærerens klasseledelse virker som hhv. planlagte på forhånd og opstået undervejs?

	Planlægning	Undervejs
Adfærdsledelse	<ul style="list-style-type: none">- benytte etablerede rutiner<ul style="list-style-type: none">• komme i god tid• fortæller om dagens program	<ul style="list-style-type: none">• tydelig instruktion• tydelig i opstart, skift og afslutning• ignorere små forstyrrelser
Læringsledelse	<ul style="list-style-type: none">• meningsfulde og differentierede opgaver• hvad skal vi lave for at eleverne kan lære dette?	<ul style="list-style-type: none">• inviterer til elevdeltagelse & dialog• sociale aktiviteter• Elevinddragelse og medbestemmelse

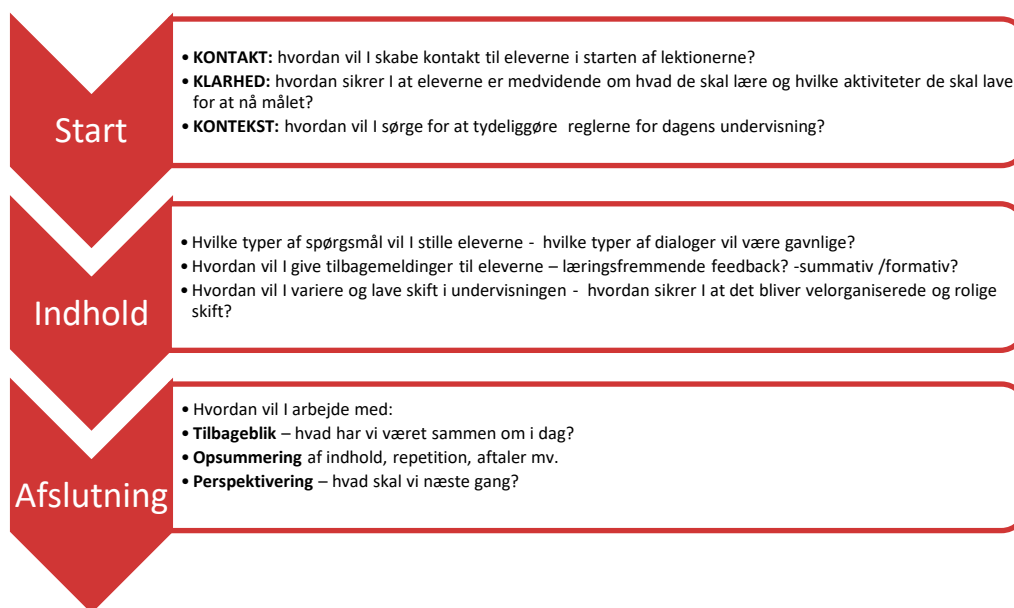
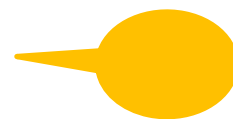

Arbejdsøvelse 2: Planlægning af klasseledelsen i undervisningssekvenser

Udvælg én del af modellen (– se den på næste side)

– dvs. timens start, gennemførelse af indhold eller afslutning

Drøft spørgsmålene i modellen ift. jeres praktik som en del af jeres planlægning

Tekster og andet I kan arbejde videre med

- Canger, T. & Kaas, L. Aa. (2016): "Praktikbogen". Hans Reitzels Forlag.
- Worm Hansen, J. (2013): "Klasseledelse". I: Kristensen, H.J. & Fibæk Laursen, P. (red.): "Undervisningskendskab. At planlægge og udvikle undervisning". Gyldendals Lærerbibliotek.
- Løw, O. (2015): "Klasseledelse. Praktisk bog 2". Akademisk Forlag.
- Molbæk, M. & Tetler, S. (2015): "Inkluderende klasseledelse". Dafolo.
- Plauborg, H. (et al) (2010): "Læreren som leder. Klasseledelse i folkeskolen og gymnasiet". Hans Reitzels Forlag.
- Postholm, M.B. (2014): "Hvordan læreren som klasseleder kan fremme læring i prosjektarbeid". I: Tidsskriftet FoU i praksis, (årg. 8, nr. 2), pp.89-103.
- Vidensnotat om klasseledelse i grundskolen hos EVA: https://emu.dk/sites/default/files/2019-10/Vidensnotat%20-%20klasseledelse_GRUD2.pdf

Praktikniveau 1: Relationsarbejde

Praktikgruppen arbejder med at:

- kommunikere lærings- og trivselsfremmende med elever
- kommunikere med forældre om undervisningen og skolens formål og opgave

Praktikgruppen har viden om:

- kommunikation
- elevtrivsel og elevrelationer
- motivation
- læring
- skole-hjemssamarbejde

Formålet med video og øvelser er, at I får nogle faglige input og praksisrettede øvelser med jer, når I skal ud at arbejde med, hvordan I vil agere relationskompetent som lærere. Når I kommer i jeres 2. praktik skal I arbejde med nogle nye aspekter af jeres relationskompetence.

I videoerne nævnes både arbejdsøvelser og link til videre arbejde i praktikgruppen. De kommer her:

Om samtidig kommunikation og omsorgsetiske handlinger

I klasserummet kommunikerer vi hele tiden både om undervisnings indhold - som leder af rummet - og relationelt, både verbalt og nonverbalt.

Jeg behøver ikke etablere en dyb, varig, tidskrævende, personlig relation til hver elev. Hvad jeg skal gøre, er at være helt og fuldt til stede for eleven - for hver elev - når han henvender sig til mig. Tidsintervallet kan være kort, men mødet er fuldkomment. Noddings, N (1999) Caring and competence. I: Griffen G (red) The education of teachers s. 205-220

Se et eksempel på en omsorgsetisk handling i link til filmkompagniet: <https://youtu.be/wMJ2pS1kUo>

Arbejdsøvelse nr. 1

Skriv et oplæg til et forældrebrev, hvor du præsenterer dig selv som lærerstuderende i praktik, hvor du beskriver dig selv så vidt muligt i et lærerprofessionelt sprog.

Læs hinandens brev og giv hinanden sparring.

Sammensæt brevet til ét fælles brev om den kommende praktikuge, jeres bidrag i undervisningen og med en kort præsentation af jer hver især.

Arbejdsøvelse nr. 2

1. Se på skemaet nedenfor og drøft i gruppen, i hvilke sammenhænge forældre skal informeres, i hvilke situationer de skal med i dialog og drøftelse og hvornår de skal have medbestemmelse.
2. Prøv derpå at vende øvelsen, så I drøfter, hvornår forældre henholdsvis skal informere, gå i dialog og give læreren medbestemmelse, fx ved skilsmisse, dødsfald, børns reaktioner hjemme, mobiltelefon med i tasken mm

	Samarbejdsniveau 1: INFORMATION	Samarbejdsniveau 2: DIALOG OG DISKUSSION	Samarbejdsniveau 3: MEDBESTEMMELSE
Mål og indhold for undervisningen			
Metoder og arbejdsformer			
Regler for opførsel			
Siddepladser i klassen			
Brug af mobiltelefoner i undervisningen			
Gruppesammensætning i forbindelse med undervisningsaktiviteter			
Regler for fødselsdage i klassen			
Lektier			
Legeaftaler i frikvartererne			
Legeaftaler efter skoletid			

Tekster:

- Skibsted, Else (2015): Relationsskabelse, Akademisk forlag, kap. 1 + 5
- Klinge, Louise (2017): Læreren relationskompetence, Dafolo, kap. 1
- Canger, Tekla & Kaas, Lise Aagaard (2016): Praktikbogen, Hans Reitzels Forlag, kap. 10

